

ӘЛ-ФАРАБИ атындағы
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

ҒЫЛЫМИ КІТАПХАНА

**БӘШІРОВА
ЖАМАЛ
РАҚЫМҚЫЗЫ**

А л м а т ы 2 0 1 2

Mary

ҒЫЛЫМИ КІТАПХАНА

БӘШІРОВА
ЖАМАЛ
РАҚЫМҚЫЗЫ

Биобиблиографиялық көрсеткіш

Алматы
«Қазак университеті»
2012

Жауапты редакторлар:

М.М. Бүркітбаев, А.Р. Масалимова, Г.М. Мұсағалиева

Құрастырушылар:

А.К. Мыңбаева, Н.С. Әлқожаева, Ұ.Б. Төлешова

Редактор:

Ә.Ж. Скатова

Бәшірова Жамал Рақымқызы: биобиблиографиялық көрсеткіш /
құраст.: А.Қ. Мыңбаева, Н.С. Әлқожаева, Ұ.Б. Төлешова; жауапты ред.:
М.М. Бүркітбаев, А.Р. Масалимова, Г.М. Мұсағалиева; ред.:
Ә.Ж. Скатова. - Алматы: Қазак университеті, 2012. - 28 б.

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
им. АЛЬ-ФАРАБИ

НАУЧНАЯ БИБЛИОТЕКА

БАШИРОВА
ЖАМАЛ
РАХИМОВНА

Биобиблиографический указатель

Алматы
«Қазақ университеті»
2012

Ответственные редакторы:

М.М. Буркитбаев, А.Р. Масалимова, Г.М. Мусагалиева

Составители:

А.К. Мынбаева, Н.С. Алгожаева, У.Б. Толешова

Редактор:

А.Ж. Скатова

Баширова Жамал Рахимовна: библиографический указатель
/ сост.: А.К. Мынбаева, Н.С. Алгожаева, У.Б. Толешова; отв. ред.:
М.М. Буркитбаев, А.Р. Масалимова, Г.М. Мусагалиева; ред.:
А.Ж. Скатова. – Алматы: Казак университеті, 2012. – 28 с.

АЛҒЫ СӨЗ

Ұсынылып отырған көрсеткіш әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті ғалымдарының биобиблиографиялары сериясының жалғасы болып табылады.

Көрсеткіш 2009 жылғы ҚР БЖҒМ «ЖОО-ның үздік оқытушысы» республикалық грантының иегері, педагогика ғылымдарының докторы, профессор Жамал Рақымқызы Бәшіроваға арналған.

Биобиблиографияға ғалымның өмірі мен қызметін сипаттайтын мәліметтер, оның еңбектері және ол туралы әдебиеттер мен ұлағатты тәлімдік өнегесі енгізілген.

Жарияланған еңбектер әрбір жыл көлемінде мерзімдік тәртіппен орналасқан: әуелі қазақша, одан кейін орыс тілдерінде.

Қарауға мүмкіншілік болмаған мақалалар *de visu* жұлдызшамен белгіленген.

Еңбектердің бірлесіп жазған авторлардың есім көрсеткіштерінде сілтемелер хронологиялық көрсеткіштегі еңбектердің рет саны бойынша берілген.

Профессор Ж. Р. Бәшірованың өмірі мен қызметінің негізгі кезеңдері

Бәшірова Жамал Рақымқызы 1942 жылдың 24 ақпанында Өскемен қаласында дүниеге келген.

1959-1964 жылдар аралығында Қазақ қыздар педагогикалық институтының физика-математика факультетінің студенті.

1964-1972 жылдары мектепте физика пәнінің мұғалімі.

1972-1976 жылдары ҚазССР Білім беру министрлігінде ғылыми қызметкер.

1976 жылы халыққа білім беру саласындағы жетістіктері үшін «ҚазССР халықтық білім беру, ағарту ісінің үздігі» белгісімен марапатталған.

1976-1984 жылдары Ы. Алтынсарин атындағы педагогикалық ғылыми-зерттеу институтында ғылыми қызметкер, бөлім меңгерушісі.

1984 жылы «Преимственность между школой и ПТУ в воспитании у учащихся коммунистического отношения к труду» тақырыбында кандидаттық диссертация қорғады.

1984 жылы әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың доценті.

1987-1991 жылдар аралығында Республикалық педагогикалық оқулар секцияларының жұмысын басқарды.

2002 жылы әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың философия және саясаттану факультетінің жалпы және этникалық педагогика кафедрасының профессоры.

2004 жылы «Теоретические основы университетского образования в аспекте направленности на подготовку преподавателя высшей школы» тақырыбында докторлық диссертация қорғады.

1989-2004 жылдар аралығында жалпы және этникалық педагогика кафедрасының әдістемелік бюросының төрайымы.

2006-2009 жылдарда осы кафедраның «Жас ғалымдар мектебінің» жетекшісі.

2009-2011 жылдар аралығында әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың біріккен Д14 А.02.32 - әлеуметтану, психология, педагогика ғылымдары бойынша докторлық дәреже тағайындайтын диссертациялық кеңестің мүшесі.

2009 жылы ҚР БЖҒМ «ЖОО-ның үздік оқытушысы» республикалық грант иегері.

Бәшірова Жамал Рақымқызы 1984 жылдан бастап 2011 жылға дейін әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің жалпы және этникалық педагогика кафедрасында қызмет атқарды.

**Педагогика ғылымдарының докторы,
профессор, ғалым Жамал Рақымқызы Бәшірованын
еңбек жолы мен ғылыми-ұстаздық қызметі туралы
қысқаша очерк**

Бәшірова Жамал Рақымқызы 1942 жылдың 24 ақпанында Өскемен қаласында дүниеге келген.

1964 жылы Қазақ мемлекеттік қыздар педагогикалық институтының математика факультетін аяқтаған.

1964-1972 жылдары мектепте физика пәні мұғалімі, 1972-1976 жылдары ҚазССР Білім беру министрлігінде, 1976-1984 жылдары Ы. Алтынсарин атындағы педагогикалық ғылыми-зерттеу институтында ғылыми қызметкер, бөлім меңгерушісі, бірнеше жыл қатарынан ҚР Білім және ғылым министрлігіне тәжірибелі ғалым-педагог ретінде ҚазССР білім беру Министрлігінде ОӘС мүшесі болды. 1987-1991 жылдар аралығында Республикалық педагогикалық оқулар секцияларының жұмысын басқарды. ҚР білім және ғылым министрлігінің бұйрығына сәйкес «Педагогика» курсы бойынша типтік оқу бағдарламаларын құрастырушылардың бірі, «Жыл мұғалімі» байқауының әділ қазылар алқасының мүшесі болды.

1984 жылдан бастап 2011 жылға дейін Қазақ ұлттық университеті жалпы және этникалық педагогика кафедрасында қызмет атқарды.

Ол 1984 жылы «Преимственность между школой и ПТУ в воспитании у учащихся коммунистического отношения к труду» тақырыбында кандидаттық, 2004 жылы «Теоретические основы университетского образования в аспекте направленности на подготовку преподавателя высшей школы» тақырыбында докторлық диссертация қорғады. Оның басшылығымен 5 кандидаттық диссертация және 30-ға жуық магистрлік диссертация қорғалды.

Жамал Рақымқызы университеттік білім беруді реформаландыруға байланысты стратегиялық маңызды құжаттарды жасауға

үнемі қатынасады. Атап айтсақ, педагогика мамандығы бойынша мемлекеттік білімдендіру стандартын, бағдарламасын, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ тәрбие тұжырымдамасын және т.б. Жамал Рақымқызы «Педагогика», «Педагогиканы оқыту әдістемесі», «ЖОО педагогикалық пәндерді оқыту әдістемесі», «Тұлғааралық коммуникация теориясы», «Педагогикалық шеберлік», «Педагогтың коммуникациялық мәдениеті», «Педагогика ғылымының теоретикалық-әдіснамалық негіздері» және т.б. курстарды оқып, бағдарламаларын, оқу-әдістемелік кешенін түзді. Бәшірова Жамал Рақымқызы сабақтарын жоғары ғылыми-педагогикалық деңгейде, жаңа технологияларды қолдана отырып өткізеді.

Жамал Рақымқызы халықаралық, Республикалық ғылыми-практикалық конференцияларға, семинарларға ҚР ҒжБМ іргелі зерттеулеріне үнемі қатынасады, ол 100-ден аса ғылыми еңбектердің авторы. Оның ішінде: 5 монография (Развитие университетского образования в аспекте подготовки преподавателя высшей школы; Жоғары мектепте педагогикалық кадрларды даярлау мәселесі және т.б.), 6 оқу құралы (Педагогика, Тұлғааралық қарым-қатынас педагогикасы; Жоғары оқу орнында СӨЖ мен СОӨЖ ұйымдастыру жолдары; т.б.), 4 тұжырымдама.

Ж.Р. Бәшірова Ресей және де басқа шетел ғалымдарымен (В.А. Мясников, Н.Н. Найденова, А.Н. Джурицкий) шығармашылық байланыста, соның негізінде Польшаның Плоцк қаласындағы халықаралық конференцияға қатынасып, сертификатқа ие болды.

Ол сондай-ақ кафедраның қоғамдық жұмыстарына белсене араласады, 1989-2004 жылдар аралығында кафедрада әдістемелік бюроның төрайымы болып, 2006-2009 жылдарда «Жас ғалымдар мектебінің» жетекшісі ретінде кафедраның әдістемелік жұмыстары мен ғылыми жұмыстарының және Қазақстандағы педагогика ғылымының дамуына салмақты үлес қосты. Оның ғылыми қызметі республикадағы білім беру жүйесінің алдында тұрған өзекті мәселелерді шешуге бағытталады.

Жамал Рақымқызын оның білімімен қатар жеке қасиеттері ерекшелейді, ол мәдениетті, еңбекқор, адамгершілікті, кішіпейіл

қасындағыларға үнемі көмек қолын созады, тұлғалық бейнесі шебер оқытушы бейнесінің үлгісі бола алады.

Халыққа білім беру саласындағы жетістіктері үшін «ҚазССР халықтық білім беру, ағарту ісінің үздігі» белгісімен және ғылыми-педагогикалық, қоғамдық қызметіндегі жетістіктері үшін бірнеше рет мақтау қағаздарымен марапатталып және де университет атынан алғыстар жарияланды. Жамал Рақымқызы жоғары ғылыми-әдістемелік деңгейімен ерекшеленіп, шебер оқытушы ретінде 2009 жылы ҚР БЖҒМ «ЖОО-ның үздік оқытушысы» республикалық грант иегері болды.

Краткий очерк о трудовой и научно-педагогической деятельности доктора педагогических наук, профессора Жамал Рахимовны Башировой

Баширова Жамал Рахимовна родилась 24 февраля 1942 года в Усть-Каменогорске.

В 1964 году она окончила математический факультет ЖенПИ.

1964-1972 гг. работала учителем физики, 1972-1976 гг. в Министерстве образования КазССР – научным сотрудником, 1976-1984 гг. – начальником отдела педагогического научно-исследовательского института им. Ы. Алтынсарина. Несколько лет была практикующим ученым-педагогом Министерства науки и образования РК, членом учебно-методической секции КазССР Министерства науки и образования.

В Министерстве образования и науки РК Ж.Р. Баширова известна как опытный ученый-педагог: в течение ряда лет была членом УМС Министерства просвещения КазССР, в 1987-1991 годы руководила работой секции Республиканских педагогических чтений. В соответствии с приказом МОН РК она является одним из разработчиков типовой учебной программы по курсу «Педагогика», была членом жюри конкурса «Учитель года».

С 1984 года по 2011 год Жамал Рахимовна работала на кафедре общей и этнической педагогики КазНУ им. аль-Фараби.

В 1984 году она защитила кандидатскую диссертацию на тему «Преемственность между школой и ПТУ в воспитании учащихся коммунистического отношения к труду», а в 2004 году – докторскую диссертацию на тему «Теоретические основы университетского образования в аспекте направленности на подготовку преподавателя высшей школы». Под её научным руководством защитили 5 кандидатских диссертаций и свыше 30 магистерских диссертаций.

Жамал Рахимовна постоянно принимает участие на международных республиканских научно-практических конференциях, в фундаментальных исследованиях министерства образования и

науки РК, также она является автором более 100 научных трудов. Среди этих научных трудов: 5 монографий (Развитие университетского образования в аспекте подготовки преподавателя высшей школы; Жоғары мектепте педагогикалық кадрларды даярлау мәселесі және т.б.), 6 учебных пособия (Педагогика, Тұлғааралық қарым-қатынас педагогикасы; Жоғары оқу орнында СӨЖ мен СОӨЖ ұйымдастыру жолдары; т.б.), 4 концепции.

Жамал Рахимовна постоянно принимает участие в разработке стратегически важных документов в реформировании университетского образования, таких, как: для специальности «Педагогика и психология» государственный образовательный стандарт, программа, концепция воспитания КазНУ им. аль-Фараби и др. Жамал Рахимовна разработала учебно-методические комплексы и программы, читала лекции по следующим дисциплинам: «Педагогика», «Педагогиканы оқыту әдістемесі», «ЖОО педагогикалық пәндерді оқыту әдістемесі», «Тұлғааралық коммуникация теориясы», «Педагогикалық шеберлік», «Педагогтың коммуникациялық мәдениеті», «Педагогика ғылымының теоретикалық-әдіснамалық негіздері» и др. Жамал Рахимовна проводит свои занятия на высшем научно-педагогическом уровне с применением педагогических технологий.

Баширова Жамал Рахимовна наладила творческие отношения с Российскими и другими зарубежными учеными (В.А. Мясников, Н.Н. Найденова, А.Н. Джуринский), таким образом она принимала участие в международной конференции в Польше, г. Плоцк, и получила сертификат.

Также она принимала активное участие в общественной деятельности кафедры, с 1989 по 2004 годы была председателем методического бюро кафедры, 2006-2009 гг. в качестве руководителя «Школы молодых ученых» она внесла весомый вклад в развитии методической работы кафедры и казахстанской педагогической науки. Ее научная деятельность направлена на решение актуальных задач, стоящих перед системой образования республики.

Жамал Рахимовну, кроме образованности, отличают ее личные качества, такие, как культурность, трудолюбие,

скромность, всегда протянет руку помощи, её личный образ может быть эталоном, образцом педагога-мастера.

За успешную работу в области народного образования Ж.Р. Баширова награждена значком «Отличник народного образования просвещения КазССР» и за научно-педагогические, общественные достижения была награждена неоднократно грамотами от имени университета, факультета и кафедры. В 2009 г. профессор Ж.Р. Баширова стала обладателем республиканского гранта «Лучший преподаватель вуза» МОН РК.

Ұстаздық тәлім

Бәшірова Жамал Рақымқызының ұлағатты тәлімдік өнегесі туралы акын, педагогика ғылымдарының докторы, профессор Әдібай Табылдыұлы былай деп жырлаған:

Жамал Рақымқызына

Ерте көктеп, ғылымның шамын жағып,
Елпелектеп еңбектен жалын алып,
Істің сазын жастарға түсіндіріп,
Қысы-жазы тынбадың жалынданып.

Әр жүйенің еңбекте тірегісің,
Тәрбиенің, тәлімнің жүрегісің.
Жасыл баққа сән берген бағбандай-ақ
Жас ұрпаққа үлгі боп жүрер ісің.

Шәкірттерге үйретіп сана-білім,
Арттырасың адамдық даналығын.
Бәрімен де доссың сен адамдардың,
Бәрінен де биік тұр аналығың!

Уа, Жәке! Еңбегің «сүтті» болсын:
Ұлағатты ұстаздық мықты болсын!
Дос жиған кеш-қуаныш бәрімізге,
Қос жиырма бес жасыңыз құтты болсын!

(08.05.1992 ж.)

* * *

Ақ Жамал мерейлі болыңыз
Құтты жол өмірлік жолыңыз.
Шығыстың алтындай ақ кызы
Ананың иманды бақ кызы.

Мектепті озат боп оқыдың
Білімді ойыңа тоқыдың.

Өмірдің өткізіп көктемін
Таңдадың қыздардың мектебін.
Белсенді студент болдың да
Берілдің ұстаздың жолына.

Туды деп таңымда Шолпаным
Кездесті кербез дос Солтаның,
Әскери дәрігер тәлімдеп,
Сүйіпті болашақ ғалым деп.

Ғылымды зерттедің, іздендің
Еңбектің қызығын үзбедің.
Шықтың да шынайы ғалым боп,
Ерледің еліңе мәлім боп.

Ұстазы болдың да жастардың
Әдісте бізді де басқардың.
Шәкіртке ұстазсың-данасың
Ұрпаққа камқоршы анасын.

Денсаулық камында ойлайсың
Жастарша волейбол ойнайсың.
Өмірдің жеңдің көп межесін,
Өзің де үкілі әжесін.
Өзіңнен өнеге алған көп
Алпысқа нық жеттің арман жоқ.

(24.02.2002 ж.)

* * *

Көркем сенің мүсінің
Көзін тартар кісінің
Қызықтарын көре бер
Педагогтің ісінің.

(06.03.2002 ж.)

* * *

Рақымқызы Жамалым,
Рақымды жамалың:
Кеңеске де еніпсіз,
Құтты болсын кадамың!

Ұзтаздық жолында
Іс-сазы қолыңда
Кемелді бола бер
Келтіріп оңына.

(08.03.2009 ж.)

*Ә. Т. Табылдиев, ақын, педагогика
ғылымдарының докторы, профессор*

Ғылыми еңбектері туралы ой-пікір

Жамал Рақымқызы негізінен ғылым және білім саласында қызмет етті. Өзінің өмірін жастарды тәрбиелеуге, маман даярлауға арнады, оған жазған еңбектері дәлел бола алады. Мысалы өзінің «Университет жүйесіндегі педагог біліктілігін қалыптастыру» тақырыбында жазған мақаласында: Педагогикалық біліктіліктің құрамында білімдендіру, іс-әрекеттік, тәжірибелік, жеке даралық бөліктерін бөліп қарастыруға болады. Олай болса, педагогикалық біліктілік деп ұстаздық қызметті атқаруға жеткілікті білім, білік, тәжірибе дәрежесін сипаттайтын, жоғары мектеп оқытушысының іскерлік пен жеке даралық қасиеттерінің мазмұндық сипатын айтуға болады.

Педагогикалық біліктіліктің құрамдас бөліктері ретінде кәсіби маңызды қасиеттері мен педагогикалық машықтық дағдыларды аламыз. Педагогтың кәсіби маңызды қасиеттерін жеке даралық дербестік және рухани адамгершілік топқа шыншылдық, кішіпейілділік, мейірімділік т.б. қасиеттер жатады да, дидактикалық топқа материалдарын студенттерге жеткізе білу, оқытудың жаңа технологияларын пайдалану, т.б. ал коммуникативтік топқа студенттермен дұрыс қарым-қатынас орната білу, талап қоя отырып студенттің жеке басын құрметтеу, тағы сол сияқты қасиеттерді жатқызамыз, деп педагогикалық біліктілік мәселесінің мазмұнын ашқан.

Жамал Рақымқызы ұстаздық қызметті шын пейілімен, жүрегімен, бар ынтасымен атқарды, өйткені ол бұл мамандықты сүйді, жақсы көрді. Оны үнемі шәкірттері де айтып отырады. Еңбегінің нәтижесі ретінде 2009 жылы ҚР БЖҒМ «ЖОО-ның үздік оқытушысы» республикалық грантын жеңіп алды.

Жамал Рақымқызының еңбекке, айналасындағы адамдарға, әріптестері мен шәкірттеріне деген қатынасын жастарға үлгі ете отырып, ол кісіге ұзақ ғұмыр, зор денсаулық тілеймін.

*К. Ж. Қожахметова, профессор,
педагогика ғылымдарының докторы*

Ғылыми еңбектері туралы ой-пікір

Жамал Рақымқызы өз еңбектері арқылы республикада және шетелде танылған шебер ұстаз, ғалым. Ол болашаққа көрегендікпен қарап, алдын ала болжам жасай отырып, өзіндік тұжырымдар жасаған. Мысалы, 1976 жылы «К проведению профорientационной работы с учащимися при изучении раздела «Электричество» курса физики средней школы» атты әдістемелік нұсқауында мамандық таңдау, өмір жолын таңдау, сондықтанда өте маңызды дей келе, еңбегінің 7-ші бетінде, кәсіпке бағыттауды жүзеге асырудың жолдарын көрсеткен:

- алдымен кәсіп туралы мәлімет беру, оның ролін көрсету;
- мамандықты игеруде физиканы (мамандыққа қатысты басқа курстарды) неге оқу керек екенін түсіндіру;
- денсаулыққа қатынасын (пайдасы мен зиянын);
- мамандықтың ерекшелігін, маманға қойылатын талаптарды баяндау;
- мамандықты игеру мен жұмысқа орналасу.

Ол Қазақстанда алғашқылардың бірі болып 1991 жылы оқытудың белсенді әдістеріне арналған «Методическая разработка по использованию активных методов обучения в педагогике» тақырыбында әдістемелік құрал жазған. Аталған құралда көптеген белсенді әдістерді педагогикада қалай қолдану керектігін көрсеткен. Сонымен қатар, бүгінгі таңда өзекті болып отырған тұлғаға бағытталған оқыту мәселесін 2006 жылы «Личностно-ориентированное образование преподавателя высшей школы в университете» деген мақаласында баяндаған. Жамал Рақымқызының зерттеу бағыты көп жақты, айталық, еңбек тәрбиесі, белсенді оқыту әдістері, танымдық қызығушылық, құзыреттілік, имандылық тәрбиесі, педагогикалық қарым-қатынас, жоғары мектеп педагогикасы т.б. Жарық көрген еңбектері бір-біріне ұқсамайды, өзіндік тың мәселелер қарастырылып, ұтымды ұсыныстар жасаған.

*Н.С. Әлқожаева, доцент,
педагогика ғылымдарының кандидаты*

Профессор Ж. Р. Бәшірованың өмірі, ғылыми еңбектері мен шығармашылығы туралы әдебиеттер

1. Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ педагогика ғылымы: тарих және қазіргі заман / А.К. Мыңбаева, Н. С. Әлқожаева, Г.А. Касен, Ұ.Б. Төлешова // Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ педагогика кафедрасына 70 жыл. – Алматы, 2011. – 64 б.
2. Әлқожаева Н. С. Ғылымға жол / Н. С. Әлқожаева // ҚазҰУ хабаршысы. Педагогикалық ғылымдар сер. – Алматы, 2010. – № 2-3 (30-31). – 187-188 б.
3. Әлқожаева Н. С. Сабақтастығы жарасқан орта / Н. С. Әлқожаева // ҚазҰУ хабаршысы. Педагогикалық ғылымдар сер. – Алматы, 2011. – № 1. – 12-15 б.
4. Баширова Жамал Рақымқызы // ҚазҰУ хабаршысы. Педагогикалық ғылымдар сер. – Алматы, 2010. – № 3 (25). – 142-144 б.
5. Садвакасова З.М. Верность профессии / З.М. Садвакасова, А.С. Сатывалдиева // Вестн. КазНУ. Сер. пед. науки. – Алматы, 2010. – № 2-3 (30-31). – С. 182-187.

Еңбектерінің хронологиялық көрсеткіші

1976

1. Методические рекомендации по проведению профориентационной работы с учащимися при изучении раздела «Электричество» курса физики средней школы / М-во КазССР. – Алма-Ата, 1976. – 15 с.

1979

2. Вопросы преемственности трудового воспитания учащихся общеобразовательных школ и профессионально-технических училищ в педагогической литературе // Педагогические проблемы учебно-воспитательной работы в школах. – Алма-Ата, 1979. – 9 с.

1980

3. Сущность и задачи воспитания коммунистического отношения к труду в совместной деятельности школ, ПТУ и предприятий // Проблемы коммунистического воспитания и образования в школах Казахстана. – Алма-Ата, 1980. – С. 86-93.

1981

4. К вопросу о формировании коммунистического отношения к труду у учащихся ПТУ и школ // Психолого-педагогические проблемы воспитательной работы в школах. – Алма-Ата, 1981. – С. 52-56 / соавт.: Т. П. Иванченко.

5. Осуществление преемственности в трудовом воспитании учащихся школ и ПТУ // Психолого-педагогические проблемы воспитательной работы в школах. – Алма-Ата, 1981. – С. 18-22.

1982

6. Вопросы трудового воспитания, политехнического обучения и профессиональной ориентации в трудах ученых Казахстана (1958-1980) // Проблемы трудового воспитания и образования в школах Казахстана. – Алма-Ата, 1982. – С. 60-78.

7. Проблемы трудового обучения, воспитания и профориентации в трудах ученых Казахстана // Проблемы коммуни-

стического воспитания и образования в школах Казахстана. – Алма-Ата, 1982. – С. 81-87 / соавт.: К.Ж. Жунусова, Т.Ц. Исакова.

8. Роль трудовых объединений в воспитании у школьников коммунистического отношения к труду // Проблемы трудового воспитания и образования в школах Казахстана. – Алма-Ата, 1982. – С. 22-33 / соавт.: Э.С. Сомова.

1983

9. Мамандыққа баулу // Қазақстан мектебі. – 1983. – № 6. – 25-27 б.

1985

10. * Производительный труд – залог успешного усвоения основ наук // Қазақстан мектебі. – 1985. – № 4.

1986

11. Оқушылардың өнімді еңбегі және кәсіптік бағдар: оқу-әдістемелік құрал. – Алма-Ата: Мектеп, 1986. – 32 б.

* * *

12. Некоторые вопросы трудовой подготовки школьников к выбору рабочих профессий. – Алма-Ата: Мектеп, 1986. – 30 с.

1987

13. * Алгиев А. К. // Казахская ССР: 4-томная краткая энциклопедия. – Алма-Ата, 1987. – Т. 3.

14. * Учебно-производственный комбинат // Казахская ССР: 4-томная краткая энциклопедия. – Алма-Ата, 1987. – Т. 3.

1988

15. Қой шаруашылығында оқушылардың қоғамдық пайдалы, өнімді еңбегін ұйымдастыру // Қазақстанның село мектептерінде еңбекке оқыту және тәрбиелеудің педагогикалық проблемалары: ғылыми мақалалар жинағы. – Алматы, 1988. – 64-89 б. / Н.Т. Жанакөвамен бірге.

16. Оқушыларды мал шаруашылығындағы еңбекке әзірлеу мәселелері // Қазақстанның село мектептерінде еңбекке оқыту

және тәрбиелеудің педагогикалық проблемалары: ғылыми мақалалар жинағы. – Алматы, 1988. – 45-74 б.

17. Село мектептерінде оқушыларды еңбекке үйретуді жақсарту туралы // Қазақстанның село мектептерінде еңбекке оқыту және тәрбиелеудің педагогикалық проблемалары: ғылыми мақалалар жинағы. – Алматы, 1988. – 15-26 б. / С.М. Мусинмен бірге.

18. Шайжүнісов Ж. // Қазақ ССР: 4 томдық қысқаша энциклопедия. – Алма-Ата, 1988. – 3-том. – 572 б.

1989

19. Дидактика // Казахская ССР: 4-томная краткая энциклопедия. – Алма-Ата, 1989. – Т.3. – С. 192-193. / соавт.: К.Ж. Жунусова.

20. Концепция казахской общеобразовательной школы. – Алма-Ата: Рауан, 1989. – 5 с.

21. Носова М. А. // Казахская ССР: 4-томная краткая энциклопедия. – Алма-Ата, 1989. – Т. 3. – С. 366.

22. Нургалиев К. Н. // Казахская ССР: 4-томная краткая энциклопедия. – Алма-Ата, 1989. – Т. 3. – С. 367.

1991

23. Методическая разработка по использованию активных методов обучения в педагогике. – Алма-Ата: Изд-во КазГУ, 1991. – 30 с.

1992

24. Традиции народной педагогики в университетском образовании // «Использование традиций народной педагогики и психологии в учебно-воспитательном процессе»: материалы науч.-практ. конф. – Алма-Ата, 1992. – С. 231-233 / соавт.: Л. М. Сухорукова.

1996

25. Некоторые вопросы преподавания педагогики в КазГУ им. аль-Фараби // Перспективы развития университетского

образования и науки в РК: тез. докл. – Талдықорған, 1996. – С. 6-7.

26. «Педагогическое общение»: программа курса для студ. магистратуры ун-тов. – Алматы: Қазақ университеті, 1996. – 19 с.

1997

27. Жастарды имандылыққа тәрбиелеудегі жоғары және орта мектеп арасындағы сабақтастық // Проблемы и перспективы развития педагогического образования в современных условиях: материалы междунар. науч. конф. – Бишкек, 1997. – С. 170-172.

28. Иmandылық тәрбие негізі. – Алматы: КазНИИЭО АПК, 1997. – 56 б. / Н.С. Әлқожаевамен бірге.

29. Иmandылықты қалай түсінеміз? // «Қазақстан Республикасындағы университеттік білім мен ғылымды дамытудың келешегі»: ғылыми-теориялық конф. материалдары. – Талдықорған, 1997. – 42-46 б. / Н.С. Әлқожаевамен бірге.

* * *

30. Методические рекомендации по организации и проведению педагогической практики студентов университетов. – Алматы: Қазақ университеті, 1997. – 49 с. / соавт.: Л.К. Ибрашева, А.Т. Берсебаева, Р.Х. Хисматуллина.

31. Необходимость становления системы непрерывного образования // «Қазақстан Республикасындағы университеттік білім мен ғылымды дамытудың келешегі»: ғылыми-теориялық конф. материалдары. – Талдықорған, 1997. – 46-51 б. / соавт.: А.С. Жумабаева.

32. Педагогика высшей школы: учеб. программа. – Алматы: Қазақ университеті, 1997. – 22 с.

33. Педагогическое общение: программа для отделения магистратуры ун-тов. – Алматы: Қазақ университеті, 1997. – 19 с.

34. Преемственность в системе непрерывного образования // ИПК – центр развития профессионального и педагогического мастерства: материалы респ. науч.-метод. конф. – Алматы, 1997. – С. 55-57.

35. Преподавание педагогики в условиях многоуровневого университетского образования // Реформирование университет-

ского образования: реальности и перспективы: сб. материалов межвузовской науч.-метод. конф. – Алматы, 1997. – С. 35-36.

36. Проблемы преемственности в многоуровневой системе образования // Реформирование университетского образования: реальности и перспективы: сб. материалов межвузовской науч.-метод. конф. – Алматы, 1997. – С. 30-32.

37. Программа спецкурса «Сравнительная педагогика»: для студ. магистратуры ун-тов / сост. Ж. Р. Баширова. – Алматы: Қазак университеті, 1997. – 24 с.

38. Философская трактовка преемственности как методологическая основа организации системы непрерывного образования // Қазақстан Республикасындағы университеттік білім мен ғылымды дамытудың келешегі: ғылыми-теориялық конф. материалдары. – Талдықорған, 1997. – 38-42 б.

1998

39. Жастарды имандылыққа тәрбиелеу // ҚазМУ хабаршысы. Тарих сер. – Алматы, 1998. – № 9. – 134-136 б. / Н. С. Әлқожаевамен бірге.

* * *

40. Сущность преемственности средней и высшей школ // Вестн. КазГУ. Сер. историческая. – Алматы, 1998. – № 9. – С. 133-134.

1999

41. Мұғалімдердің оқыту процесіндегі сөйлеу әрекеті // Ұлағат. – 1999. - № 6. - 3-7 б. / З. Қашқынбаевамен бірге.

* * *

42. Роль преемственности в обеспечении целостности системы непрерывного образования // «Проблемы реализации многоуровневой системы образования»: наука в вузах: тр. междунар. конф. – М., 1999. – С. 8-10.

2000

43. Елі таныған еңбеккер // Вестн. КазГУ. Сер. пед. науки. – 2000. – № 1(4). – С. 12-14.

* * *

44. Методологические аспекты преемственности в системе непрерывного образования // Вестн. КазГУ. Сер. пед. науки. – 2000. – № 1(4). – С. 33-39.

2001

45. Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің тәрбие тұжырымдамасы / ҚР білім және ғылым министрлігі, әл-Фараби атын. ҚазМУ. - Алматы: Қазақ университеті, 2001. – 22 б. / З.А. Исаева [және т.б.].

46. Мамандықтың бастауы – тәрбие // ХХІ ғасыр университеттері және әлемдік білім кеңістігі: студент тәрбиесі: дәстүр және жаңғыру: әл-Фараби атындағы ҚазМУ оқытушы-профессорларының ХХХІ ғылыми-әдістемелік конф. материалдары. – Алматы, 2001. – 33-37 б.

47. Үздіксіз білім беру жүйесіндегі имандылық тәрбиесі – әлеуметтік педагогикалық мәселе // ҚазМУ хабаршысы. Педагогикалық ғылымдар сер. – Алматы, 2001. – № 1(6). – 31-36 б. / Н.С. Әлқожаевамен бірге.

* * *

48. Концепция воспитания КазНУ им. аль-Фараби / М-во образования и науки РК, КазГНУ им. аль-Фараби. – Алматы: Қазақ университеті, 2001. – 21 с. / соавт.: З.А. Исаева [и др.].

49. Содержание педагогического образования // Научные основы и практическая реализация приоритетных направлений. Стратегии развития высшего профессионального образования в РК. – Алматы, 2001. – Ч. 2. – С. 127-139. / соавт.: З.А. Исаева, Г.К. Ахметова.

2002

50. Студенттер мен магистранттардың танымдық қызығушылықтарының сабақтастығы // Актуальные проблемы научно-педагогического образования (магистратуры) на современном этапе: материалы междунар. науч.-практ. конф., 30-31 мая 2002 г. – Алматы, 2002. – С. 238-241. / Ұ.Б. Төлешовамен бірге.

51. Университеттік білім беру барысында жеке тұлға бойында рухани-адамгершілік мәдениетті қалыптастыру // «Жаңа білім беру кеңістігіндегі жоғары мектеп оқытушыларын даярлаудың проблемалары мен перспективалары»: халықаралық ғылыми-практикалық конф. материалдары. – Алматы, 2003. – 2-том. – 53-58 б. / Н. С. Әлқожаевамен бірге.

* * *

52. Генезис формирования проблемы непрерывного образования // Образование в XXI веке: ценность и перспективы. – Бишкек, 2002. – Ч. 2. – С. 36-41.

53. Преемственность в обучении педагогическим дисциплинам студентов бакалавриата и магистратуры университета // Актуальные проблемы научно-педагогического образования (магистратуры) на современном этапе: материалы междунар. науч.-практ. конф., 30-31 мая 2002 г. – Алматы, 2002. – С. 233-237.

54. Развитие личности как цель непрерывного образования // Особый статус национального университета и проблемы формирования, развития, профессионального становления личности студента: сб. материалов XXXII науч.-метод. конф. проф.-преп. состава КазНУ им. аль-Фараби. – Алматы, 2002. – С. 371-373.

55. Формирование культуры национального научного языка студентов // «Актуальные проблемы высшего образования и науки в XXI веке»: материалы междунар. науч.-практ. конф., 19-20 сент., 2002 г. – Караганда, 2002. – С. 87-93.

2003

56. Педагогикалық технологиялар арқылы оқушылардың танымдық қызығушылығын қалыптастыру: оқу-әдістемелік құрал. – Алматы: Қазақ университеті, 2003. – 56 б. / Ұ.Б. Төлешовамен бірге.

* * *

57. Педагогика: учеб.-метод. комплект. – Алматы: Қазақ университеті, 2003. – 164 с.

58. Педагогическая компетентность преподавателя высшей школы // Вестн. КазНУ. Сер. пед. науки. – Алматы, 2003. – № 2 (11). – С. 21-28.

59. Развитие университетского образования в аспекте подготовки преподавателя высшей школы. – Алматы, 2003. – 160 с.

60. Развитие университетского образования: общая характеристика // Вестн. КазНУ. Сер. пед. науки. – Алматы, 2003. – №2 (11). – С. 13-21 / соавт.: З. А. Исаева.

61. Самостоятельная работа магистрантов в условиях введения кредитной технологии обучения // Научно-методические аспекты реализации кредитной технологии в системе профессионального высшего образования. – Алматы, 2003. – Ч. 1. – С. 74-77.

62. Свойства системности непрерывного педагогического образования преподавателя высшей школы // Вестн. КазНУ. Сер. пед. науки. – 2003. – № 1(10). – С. 32-37.

2004

63. Университет жүйесінде педагог біліктілігін қалыптастыру // Қазақстан мектебі. – 2004. – № 3. – 15-18 б.

64. Университеттік білім беру жүйесіндегі оқытушылардың құндылық дүниесі // Вестн. НАН РК. – 2004. – № 1. – С. 130-137.

* * *

65. Диагностика профессиональной деятельности преподавателя высшей школы // Вестн. ун-та «Қайнар». – 2004. – № 2 (30). – С. 102-110.

66. Идеология классического университета и подготовка преподавателя высшей школы // Качество педагогического образования: проблемы и перспективы развития: материалы науч.-практ. конф., 18-19 мая, 2004 г. – Алматы, 2004. – С. 137-143.

67. К концепции развития университетского образования // Поиск. – 2004. – № 1. – С. 214-219.

68. Концепция развития университетского образования в аспекты направленности на подготовку преподавателя высшей школы. – Алматы, 2004. – 19 с. / соавт.: З.А. Исаева, А.К. Кусаинов.

69. О методологическом базисе новой модели образования // Высшая школа Казахстана. – 2004. – № 1. – С. 62-71.

70. Развитие университетского образования // Вестн. НАН РК. – 2004. – № 2. – С. 136-145.

71. Роль учебной деятельности студентов в подготовке преподавателя высшей школы // Ұлт тағылымы. – 2004. – № 1. – 82-89 б.

2005

72. Мектеп пен университет арасындағы сабақтастық оқушылардың танымдық қызығушылығын қалыптастырудың маңызы // ҚазҰУ хабаршысы. Педагогикалық ғылымдар сер. – Алматы, 2005. – № 2. – 83-90 б. / Ұ. Б. Төлешовамен бірге.

* * *

73. О научных основах развития образования в Казахстане в современных условиях // Проблемы коммуникативного образования казахстанской студенческой молодежи в условиях открытого общества: материалы науч.-практ. конф., 7-8 дек., 2005 г. – Алматы, 2005. – С. 45-48.

74. Педагогика для отделения бакалавриата. – Алматы, 2005. – 167 с. / соавт.: З. А. Исаева [и др.].

75. Проектирование подготовки преподавателя высшей школы в системе университетского образования // Современные тенденции управления развитием человеческих ресурсов в системе образования: материалы междунар. науч.-практ. конф., 12-13 апр. 2005 г. – Алматы, 2005. – С. 90-96.

76. Проектирование университетского образования как ориентир предстоящей деятельности будущего преподавателя высшей школы // Вестн. КазНУ. Сер. пед. науки. – Алматы, 2005. – № 1(14). – С. 43-46.

2006

77. Болашақ педагогтардың коммуникативтік біліктілігінің басты мәселелері // Менеджмент в образовании. – 2006. – № 3. – С. 83-90.

78. Студенттің дүниетанымы және рухани-адамгершілік құндылық дүниесі // ҚазҰУ хабаршысы. Педагогикалық ғылымдар сер. – 2006. – № 1. – 57-62 б.

* * *

79. Генезис формирования проблемы непрерывного образования // «Образование в XXI веке: ценность и перспективы»: материалы междунар. науч.-практ. конф., 22-23 нояб. 2006 г. – Бишкек, 2006. – С. 36-41.

80. Личностно-ориентированное образование преподавателя высшей школы в университете // Образование. – 2006. – № 5 (29). – С. 65-69.

81. Педагогика: учеб.-метод. комплект. – Алматы, 2006. – 164 с. // соавт.: З.А. Исаева [и др.].

82. Развитие университетского образования в аспекте подготовки преподавателя высшей школы. – 2-е изд., доп. – Алматы, 2006. – 180 с.

2007

83. Научные подходы к разработке теоретических основ непрерывного педагогического образования // Международная научная конференция, 24-25 апр. – Алматы, 2007. – С.365-371.

2009

84. Жоғары мектеп оқытушысы міндеттерінің тағы бір қыры // Социальные и гуманитарные науки. – 2009. – № 1/2. – Бишкек, 2009. – С. 146-149.

85. Жоғары мектептің оқу үдерісінде жаңа педагогикалық технологияларды қолдану: оқу құралы. – Алматы, 2009. – 126 б. / Н. С. Әлқожаева, Ұ. Б. Төлешовамен бірге.

86. Иман – тәрбие негізі // Білім беру жүйесіндегі этнопедагогика. – 2007. – № 5 (17). – 82-85 б.

* * *

87. Коммуникативная компетентность в структуре подготовки преподавателя высшей школы // «Актуальные проблемы

коммуникации и культуры - 9»: сб. науч. тр. – Пятигорск, 2009. – С. 204-212.

88. Особенности подготовки педагогических кадров за рубежом и в Казахстане // Технологическое и профессиональное образование в России и за рубежом как фактор устойчивого развития общества: материалы междунар. науч.-практ. конф. – Новокузнецк, 2009. – С. 21-25.

2010

89. Білімдендіру парадигмалары негізінде классикалық университеттердегі білім беру жүйесінің өзгешеліктері // Жоғары білім берудің қазіргі мәселелері: жетістіктері және болашағы / ред. Б.Т. Жұмағұлов. – Алматы, 2010. – 2-том. – 314-321 б. / Н. С. Әлқожаевамен бірге.

90. Жоғары мектепте студенттердің өзіндік жұмысын ұйымдастыру жолдары: оқу-әдістемелік құрал. – Алматы: Срочная типография, 2010. – 117 б. / Н.С. Әлқожаева, Қ.Б. Жұмабековамен бірге.

91. Жоғары оқу орындарында жоғары мектеп оқытушысын даярлау мәселесі: монография. – Алматы, 2010. – 113 б.

92. Көпсатылы университеттік білімдендіру жүйесінде жоғары мектеп оқытушысының кәсіби біліктілігін қалыптастыру // Современные проблемы высшего образования: достижения и перспективы: материалы междунар. науч.-практ. конф. / под ред. Б.Т. Жумагулова. – Алматы, 2010. – Т. 2. – С. 310-314.

93. Тұлғааралық қарым-қатынас педагогикасы: оқу құралы. – Алматы: Срочная типография, 2010. – 121 б.

* * *

94. Преподаватель высшей школы: реалии, инновации и перспективы профессиональной подготовки // Образование, наука и экономика ВУЗов. Интеграция в международное образовательное пространство: материалы междунар. науч. конф. – Пловк. – 2010. – С. 659-663 / соавт.: А.К. Мынбаева.

95. Проблемы и пути духовно-нравственного воспитания молодежи в современном обществе // Образование, наука и

экономика ВУЗов. Интеграция в международное образовательное пространство: материалы междунар. науч. конф. – Пловк. – 2010. – С. 653-659 / соавт.: Н. С. Алгожаева.

2011

96. Педагогика, элеуметтік педагогика және өзін-өзі тану тарихы: оқу құралы. – Алматы: Қазақ университеті, 2012. – 141 б. / Н.С. Әлқожаевамен бірге.

97. Тұлғааралық қарым-қатынас педагогикасы: оқу құралы. – Алматы: Қазақ университеті, 2011. – 175 б. / Н.С. Әлқожаевамен бірге.

**Профессор Ж. Р. Бәшірованың редакциялауымен
шыққан еңбектер**

1. Воспитание готовности школьников к труду // Педагогические проблемы подготовки сельских школьников / под ред. С.М. Мусина. – Алма-Ата, 1988. – С. 101-106.

2. *Организация общественно-полезного производительного труда школьников // Педагогические проблемы подготовки сельских школьников / под ред. С. М. Мусина, Н.Т. Жанаковой. – Алма-Ата, 1988.

3. Трудовое воспитание сельских школьников // Педагогические проблемы подготовки сельских школьников / под ред. С.М. Мусина. – Алма-Ата, 1988. – С. 15-26.

**Профессор Ж. Р. Бәшірованың жетекшілігімен
қорғалған диссертациялар**

Кандидаттық диссертациялар

1. Әлқожаева Н.С. XIX ғасырдың екінші жартысындағы ағартушылар мұраларындағы имандылық идеялар: пед. ғылымд. канд.... дис.: 13.00.01: қорғалған: 13.09.01 / Н. С. Әлқожаева. – Алматы: [б. ж.], 2001. – 138 б.

2. Төлешова Ұ.Б. Оқушылардың танымдық қызығушылықтарын қалыптастырудағы мектеп пен университет арасындағы сабақтастық: пед. ғылымд. канд.... дис.: 13.00.01: қорғалған: 20.02.2004 / Ұ.Б. Төлешова. – Алматы: [б. ж.], 2004. – 130 б.

3. Өтебаева Ә.Т. Ауыл мектебі оқушыларын рухани-адамгершілікке тәрбиелеудің педагогикалық шарттары: пед. ғылымд. канд.... дис. автореф.: 13.00.01: қорғалған: 11.05.07 / Ә.Т. Өтебаева. – Алматы, 2007. – 142 б.

4. Тойбаев А.Ж. Жалпы білім беретін орта мектептерде оқушы тұлғасын дамытудағы ойын технологиясының теориялық негіздері (Қазақстан тарихы пәні мысалында): пед. ғылымд. канд.... дис.: 13.00.01: қорғалған: 29.09.08 / А.Ж. Тойбаев; ғылыми жетекшісі Н. С. Әлқожаева; әл-Фараби атын. ҚазҰУ. – Алматы: [б. ж.], 2008. – 134 б.

5. Қашқынбаева З. Оқыту үдерісінде оқушылардың ғылыми тілмен сөйлеу мәдениетін қалыптастыру: пед. ғылымд. канд.... дис. автореф.: 13.00.01: қорғалған : 22.01.10 / З. Қашқынбаева. – Алматы, 2010. – 29 б.

БІРЛЕСКЕН АВТОРЛАРДЫҢ ЕСІМ КӨРСЕТКІШІ

1. Ахметова Г.К.	49
2. Әлқожаева Н.С.	28, 29, 39, 47, 51, 85, 89, 90, 95, 96, 97
3. Берсебаева А.Т.	30
4. Жанақова Н.Т.	15
5. Жумабаева А.С.	31
6. Жунусова К.Ж.	7, 19
7. Жұмабекова Қ.Б.	90
8. Ибрашева Л.К.	30
9. Иванченко Т.П.	4
10. Исаева З.А.	45, 48, 49, 60, 68, 74, 81
11. Искакова Т.Ц.	7
12. Қашқынбаева З.	41
13. Кусаинов А.К.	68
14. Молдабеков Ж.Ж.	48, 52
15. Мусин С.М.	17
16. Мынбаева А.К.	94
17. Сомова Э.С.	8
18. Сухорукова Л.М.	24
19. Төлешова Ұ.Б.	50, 56, 72, 85
20. Хисматуллина Р.Х.	30

МАЗМҰНЫ

Алғы сөз	7
Профессор Ж. Р. Бәшірованың өмірі мен қызметінің негізгі кезеңдері	8
Педагогика ғылымдарының докторы, профессор, ғалым Жамал Рақымқызы Бәшірованың еңбек жолы мен ғылыми-ұстаздық қызметі туралы қысқаша очерк	9
Краткий очерк о трудовой и научно-педагогической деятельности доктора педагогических наук, профессора Жамал Рахимовны Башировой	12
Ұстаздық тәлім	15
Ғылыми еңбектері туралы ой-пікір	18
Ғылыми еңбектері туралы ой-пікір	19
Профессор Ж. Р. Бәшірованың өмірі, ғылыми еңбектері мен шығармашылығы туралы әдебиеттер	20
Еңбектерінің хронологиялық көрсеткіші	21
Профессор Ж. Р. Бәшірованың редакциялауымен шыққан еңбектер	33
Профессор Ж. Р. Бәшірованың жетекшілігімен қорғалған диссертациялар	34
Бірлескен авторлардың есім көрсеткіші	35

БӘШІРОВА ЖАМАЛ РАҚЫМҚЫЗЫ

Библиографиялық көрсеткіш

ИБ № 5727

Басуға 02.04.2012 жылы қол қойылды. Пішімі 60x84 1/16. Көлемі 2,25 б.т.
Офсетті қағаз. Сандық басылыс. Тапсырыс № 312. Таралымы 30 дана. Бағасы келісімді.
Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің «Қазақ университеті» баспасы.
050040, Алматы қаласы, әл-Фараби данғылы, 71.

«Қазақ университеті» баспаханасында басылды

